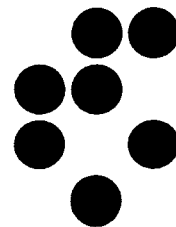

NOVICE

univerza v Ljubljani

institut "jožef stefan" ljubljana, jugoslavija

10. oktober 1973 - leto XI

številka 5

VSEBINA:

Ob prvi obletnici delovanja velikega računalnika CYBER 72-24 v Republiškem računskem centru - samostojni enoti IJS	D. Justin	3
Raziskave vrelnega zvoka	M. Tomšič	4
Nekaj misli ob 6. mednarodni konferenci o masni spektrometriji v Edinburghu (10. - 16. septembra 1973)	J. Marsel	5
Vtisi z 10. svetovnega kongresa biomedicinske tehnike	U. Stanič	6
Konferenca o nevtronski radiografiji	J. Rant	7
Posvet o jedrskih podatkih za nevtronsko dozimetrijo, Dunaj, 10. - 12. septembra 1973	M. Najžer	8
6. mednarodni simpozij medicinske oceanografije	P. Stegnar	8
Iz poverjenišтва za INOVO	M. Komac	9
Kratke novice		10

NOTRANJE VESTI:

Rubrika za pravne nasvete		14
Osnutek zakona o stanovanjskih razmerjih	B. Lavrič	14
Kratke novice I		15
Tekmovanje v odbojki	I. Segar	16
Osebne vesti	P. Logler	17

Urednik: Z. Morinšek, dipl.ing.
Odgovorni urednik: dr. I. Kregar
Stalni sodelavci: mgr. P. Cevc
V. Dimic, dipl.ing.
B. Lavrič, dipl.iur.
K. Kajfež
dr. C. Klofutar
dr. J. Korenini
P. Lagler
dr. S. Svetina
Slike: M. Smerke, ing.
Strojepisica: M. Mihelič
Razmnoževanje: J. Zibelnik

Razmnoženo v 440 izvodih.

Ponatis člankov deloma ali v celoti je dovoljen le z opombo, da gre za prispevke iz "Novic" Instituta "Jožef Stefan" v Ljubljani.

OB PRVI OBLETNICI DELOVANJA VELIKEGA RAČUNALNIKA CYBER 72-24 V REPUBLIŠKEM RAČUNSKEM CENTRU - SAMOSTOJNI ENOTI IJS

D. Justin

Republiški računski center (RRC) so ustanovili leta 1968 Socialistična republika Slovenija, ki jo zastopa Izvršni svet Skupščine SRS, Združeno podjetje Iskra in Univerza v Ljubljani z instituti. S skupnimi sredstvi so nabavili računalnik CDC 3300. Ustanovitelji so zaprosili IJS, da upravlja z računalnikom in tako je RRC postal samostojna enota IJS. RRC ima lasten račun in ga financirajo partnerji na osnovi vsakoletnega finančnega načrta.

Zaradi hitrega porasta avtomatske obdelave podatkov (AOP) se je že po enoletnem delovanju izkazalo, da bodo zmogljivosti računalnika CDC 3300 premajhne. Z dopolnjevanjem bi se temu računalniku zmogljivosti sicer lahko povečale, vendar le do neke meje. Ker je bilo tako v RRC kot tudi drugod sodelovanje različnih partnerjev uspešno tako finančno kot tudi tehnično, kadrovsko in organizacijsko, so se ustanovitelji odločili, da poskušajo pridobiti še nove partnerje. Z združenimi sredstvi bi tako lahko kupili velik računalnik, ki bi reševal skupne potrebe po AOP za dalj časa, obenem pa imel še velike možnosti za zvezno širjenje zmogljivosti.

Na osnovi prizadevanj ustanoviteljev ter raziskovalcev Instituta "Jožef Stefan" je bil RRC dne 25. 12. 1970 razširjen z naslednjimi partnerji:

- Ljubljanske mlekarnе, Ljubljana
- Gradbeno podjetje Obnova
- Poslovno združenje gozdno gospodarskih organizacij, kasneje pa so pristopili še:
 - Izobraževalna skupnost SR Slovenije
 - Sklad Borisa Kidriča pri Raziskovalni skupnosti Slovenije
 - Klinične bolnice v Ljubljani
 - Republiška skupnost za ceste.

Z združenimi sredstvi so partnerji kupili velik računalnik Cyber 72-24, kar predstavlja velik korak naprej pri uvajanju moderne tehnologije na področju računalništva pri nas.

Po enoletnem obratovanju računalnika Cyber 72-24 se že potrjuje daljnovidnost odločitve nabave tako zmogljivega in hitrega računalnika. Računalnik deluje v dveh izmenah. Izkoriščenih je približno 80 % zmogljivosti, ki so na razpolago v okviru rednega obratovalnega časa. Dnevno se obdelata tudi do 1000 poslov. Na računalnik je priključenih že 14 kartično-printerskih terminalov, nekateri izmed njih tudi v bolj oddaljenih krajih kot npr. v Kočevju, Zagrebu, Sarajevu, Novi Gorici in drugod. Preko terminalov se obdelata že več kot polovico vseh poslov. Sedanja konfiguracija nudi še velike možnosti za dopolnjevanje računalniških zmogljivosti in lahko predstavlja tehnološko osnovo za kakršnokoli povezovanje računalniških zmogljivosti v računalniško mrežo na Slovenskem.

Najpomembnejša naloga RRC je, da zagotovi nemoteno delovanje računalniškega sistema, za kar skrbi odsek za operacije. Za razširitev avtomatske obdelave podatkov pri partnerjih pa so zadolženi trije odseki RRC. Pri vzgoji kadrov za partnerje je pomemben prispevek skupine za šolstvo, ki organizira različne tečaje. V letih 72 in 73 je končalo te tečaje že nad 500 udeležencev. Skupina konsultantov pomaga partnerjem pri organizaciji in programiranju obdelav. Skupina aplikativnih programerjev pa proučuje in vpeljuje moderne metode programiranja za obdelave, ki so uporabne za partnerje.

Sodelavci RRC se zavedajo prednosti, ki jih ima RRC kot enota v sestavi instituta. Ne manjka pa tudi težav, ki izhajajo iz dejstva, da je RRC bolj izpostavljen "tržišču" kot večina drugih enot in raziskovalnih oddelkov IJS. Predvsem je pomembna pomoč, ki jo nudi institut RRC kot zakladnica idej in izkušenj. Želimo pa si še tesnejše povezave zlasti s tistimi oddelki IJS, ki so na področju računalništva že dosegli pomembne raziskovalne uspehe.

RAZISKAVE VRELNEGA ZVOKA

M. Tomšič

Pred nekaj leti smo v odseku za reaktorsko tehniko začeli eksperimentalne raziskave pojavov pri prenosu toplote in snovi. To področje je za reaktorsko tehniko zelo pomembno, hkrati pa v Sloveniji slabo zasedeno. Za raziskavo smo izbrali pojave, ki so blizu problemom varnosti reaktorjev, našemu dotedanjemu izključnemu področju dela. Ena naša raziskava se nanaša na zvočne pojave pri vrenju. V svetu te pojave raziskujejo predvsem zato, ker žele s pomočjo zvoka ugotavljati stanje v reaktorski sredici. Možnost je zanimiva predvsem za reaktorje hlajene s tekočimi kovinami, ker pri njih neenakomerno vrenje lahko ogrozi reaktor.

V prvi fazi smo merili zvok pri vrenju v mirujoči vodi. Zvočni pojavi pri vrenju v posodi so kvalitativno znani vsakomur, ki se ukvarja s kuho, mi pa smo si zadali nalogo zadevo raziskati kvantitativno in po možnosti pojav tudi pojasniti. Voda je vrela ob tanki platinasti žici, skozi katero je tek el električni tok, pri čemer je bila voda v posodi tudi znatno pod vreliščem. Zvok smo merili s posebnim hidrofonom, ki zdrži povišano temperaturo, uporaben pa je tudi za druge podobne meritve zvoka. Za frekvenčno analizo signalov smo izbrali težjo pot. Namesto, da bi uporabili analogni instrument za spektralno analizo, smo razvili programe za procesni računalnik CDC 1700, s katerimi računamo frekvenčne spektre na osnovi algoritma hitre Fourierove transformacije. Uporabljena oprema omogoča direktno analizo frekvenc do 50 kHz. Dobljeni številčni rezultat pa omogoča nadaljnjo numerično obdelavo.

Predvsem je bilo potrebno izločiti vpliv akustičnih lastnosti posode, ki ima zelo razvite resonance. Namesto izmerjenega skoraj črtastega spektra zvoka (zaradi resonance) smo po računski obdelavi izluščili izvorni zvok pri vrenju. Spekter tega zvoka je zvezen. Pri diagnozi vrenja zato žal ne bo dovolj zasledovati le neko značilno frekvenčno komponento, ki naj bi se pojavila, ko se bližamo kritičnim pogojem vrenja, kot navaja nek patent s katerim so zaščitili idejo naprave za nadzor vrenja v jedrskem reaktorju. Odvisnosti jakosti zvoka in oblike spektra od pogojev vrenja so manj ugodne ter bo za tehnično uporabo potrebno zvočni šum meriti dokaj natančno.

Teoretična raziskava o mehanizmu nastajanja zvoka kaže, da zvok nastaja predvsem zaradi hitre začetne rasti mehurčka. S tem zavračamo dve drugi hipotezi, da zvok nastaja predvsem zaradi splahnevanja mehurčkov, oziroma, da zvok nastaja v glavnem zaradi nihanja mehurčkov. V posebnih pogojih sta vendar tudi ta dva mehanizma lahko pomembna.

Raziskovanje zvočnih pojavov pri vrenju nadaljujemo z meritvami v pogojih, ki so bližje tehnični praksi: na strojni fakulteti smo zgradili skupaj s katedro za toplotno in procesno tehniko eksperimentalni krog, v katerem bo voda obtekala grelo v preizkusni sekciji. Poleg podatkov o zvoku, ki nastaja pri vrenju v takih pogojih, želimo ugotoviti tudi koliko in kako nastali zvok vpliva na samo nastajanje mehurčkov ter s tem prispevati k teoriji vrenja, ki je zaradi kompletnosti pojava še dokaj neizdelana.

Pomemben stranski rezultat našega dela pri merjenju zvoka pri vrenju je, da smo osvojili digitalne in nekatere analogne metode za analizo naključnih signalov, ki jih že uporabljamo tudi na drugih področjih, kjer se pojavljajo šumi in vibracije.

NEKAJ MISLI OB 6. MEDNARODNI KONFERENCI O MASNI SPEKTROMETRIJI V EDINBURGHU (10. - 16. septembra 1973)

J. Marsel

Iz vojaških in političnih razlogov so ob koncu 2. svetovne vojne imele masne spektrometre le ZDA. To postane razumljivo, če upoštevamo vlogo masne spektrometrije v proizvodnji jedrskega orožja (n.pr. separacija in analiza izotopov). Prvi evropski masni spektrometri so se pojavili do leta 1950 (kmalu potem pa že tudi v Jugoslaviji!); tega leta je bilo v Veliki Britaniji tudi prvo organizirano srečanje strokovnjakov za masno spektroskopijo (16 udeležencev iz V. Britanije, 1 s kontinenta in 3 iz ZDA je predstavilo 14 referatov, večinoma o instrumentaciji). Poskus, da bi združili ameriške in evropske "masiste", je uspel šele leta 1958, ko se je v Londonu zbralo 75 strokovnjakov (Evropa 32, Amerika 43) z 41 referati, tokrat že z močnim poudarkom na uporabi masne spektrometrije. Temu srečanju so sledile trienalne konference o masni spektrometriji (Oxford 1961, Pariz 1964, Berlin 1967, Bruxelles 1970 in Edinburgh 1973). Referati s teh konferenc so objavljeni kot "Advances in Mass Spectrometry". Obseg in vsebina teh konferenc sta rasla nesluteno. Medtem ko imajo instrumentalni problemi svoje stalno mesto, so se področja uporabe stalno širila, od pretežno izotopnih analiz in njenih aplikacij v obdobju 1950 - 1960 do strukturnih raziskav organskih molekul, anorganskih visokotemperaturnih raziskav, pojavov ionizacije in ionsko-molekulskih reakcij (kemijski pospeševalniki) ter strukture ionov.

Ves ta spekter raziskav ob vse večji uporabi računalništva je bilo zaslediti tudi na letošnji konferenci v Edinburghu. Kljub temu je bil v več kot 120 referatih iz vseh kontinentov (ob že kar tradicionalnem izpadu najavljenih referatov iz SZ) in pri 19 proizvajalcih aparatov, viden poudarek na raziskavah struktur ionov v plinski fazi in biokemijskih raziskavah. V prvo področje se uvrščata tudi dva od štirih referatov iz Jugoslavije, eden iz Ljubljane (IJS), drugi pa iz Beograda. Če upoštevamo število vseh referatov in dejstvo, da so v obdobju med dvema trienalnima konferencama na sporedu še simpoziji o določenih vidikih masne spektrometrije (kot so Ispra-Varese 1971 - dva referata iz Ljubljane, Elba-Portoferaiio 1972 - dva referata iz Ljubljane in Zagreba, Milano 1973 - en referat iz Ljubljane), predstavljajo 4 referati iz Jugoslavije v Edinburghu (2 iz Ljubljane in 2 iz Beograda) dokaj uspešno zastopstvo. Zato ni čudno, da se pojavlja Jugoslavija kot resen kandidat za organizacijo teh konferenc; že pred Edinburghom je bila organizacija ponujena Ljubljančanom, ki pa so se ji odrekli. Naslednja konferenca bo v Firencah 1976. leta, za 8. mednarodno konferenco pa smo le dali (sicer še neuradno) kandidaturo. - Število masnih spektrometrov in strokovnjakov se tudi pri nas stalno povečuje, metoda pa si je utrla pot tudi v industrijo. Upajmo, da bosta tudi kvaliteta raziskav in obseg uporabe pri nas rasla vzporedno z izdatki za drago opremo, ki jo cenimo v Jugoslaviji na preko pol milijona dolarjev. (Najenostavnejši masni spektrometer stane še vedno okrog 40.000 \$, masni spektrometer v rudniku Bor pa je skupaj z računalnikom veljal kar 180.000 \$).

Masna spektrometrija ima res široke možnosti uporabe (anorganska in organska analitika, geologija, farmacija, medicina, fizikalna kemija ipd.), zahteva pa dobro poznavanje instrumentalne tehnike, ki je ne moremo kupiti skupaj z aparaturo. Prednost te metode na tako obsežnih področjih je predvsem v tem, da je za analizo potrebna minimalna količina vzorca.

Ob teh in drugih možnostih uporabe je objavljjanje del in dokumentacije na področju masne spektrometrije zelo heterogen problem. To se kaže tudi v množici publikacij: razen tradicionalne "Advances in Mass Spectrometry" in dosežkov raznih simpozijev (Proceedings) izhajata mesečno že 7 let mednarodni reviji "Organic Mass Spectrometry" in "International Journal on Mass Spectrometry and Ion Physics". Enako dolgo izhajata tudi pregledni mesečnik "Mass Spectrometry Bulletin". Periodično izhajajo še "Atlas of Mass Spectra", "Mass Spectral Data" (v knjižnem formatu in na magnetnih trakovih), razni "Peak-Index" sistemi,

tabele in knjige. Vsem tem publikacijam se bo pridružila še nova revija "Applied Mass Spectrometry" (najavljena v Edinburghu), ki bo začela izhajati z januarjem 1974. O tej babilonski zmešnjavi je tekla diskusija tako v sekcijah, še bolj pa v hodnikih.

Če upoštevamo, da je bilo še pred 10 leti možno najti skoraj vso "masno" literaturo v treh revijah (Anal. Chemistry, Rev. Sci. Instr. in Phys. Review) in da del literature s to problematiko še vedno izhaja v številnih drugih revijah, postane razumljiva zaskrbljenost zaradi te dokumentacijske ekspanzije. Iz toliko konferenc, simpozijev, srečanj, knjig in revij ne bo več možno izločiti kvalitete.

VTISI Z 10. SVETOVNEGA KONGRESA BIOMEDICINSKE TEHNIKE

U. Stanič

V času od 13. do 17. avgusta je bila v Dresdenu, NDR, 10. mednarodna konferenca biomedicinske tehnike (X. Int. Conf. on Medical and Biological Eng. - I.C.M.B.E.). Takšni kongresi so bili do sedaj vsake 2 leti, zadnji je bil v Melbournu, od letos dalje pa bodo na tri leta. V preko 500 referatih so raziskovalci podali dosežke zadnjih let dela. Referati so zajemali tematiko iz področij kardiovaskularnih sistemov, intenzivne nege bolnikov, nevrofiziologije, biomehanike, medicinske instrumentacije, razpoznavanja vzorcev, biomaterialov, modeliranja, stimulacije, ortotskih in protetskih pripomočkov in še približno deset drugih področij. Kongres je imel zelo splošen značaj in je skoraj v celoti pokrival interdisciplinarno področje biokibernetike. Zato ni čudno, da se ga je udeležilo preko 2000 znanstvenikov.

Na kongresu sta sodelavca IJS A. Trnkoczy in U. Stanič podala referata o variabilnosti odzivov izzvanih s funkcionalno električno stimulacijo (FES) in o delovanju regulatorja položaja sklepa gležnja z antagonističnim parom električno stimuliranih mišic v pogojih velike obremenitve. V filmski sekciji sta dvakrat prikazala film o delovanju pozicijskega regulatorja z antagonističnim parom mišic. Oba referata sta sprožila živahno diskusijo in komentarje. Poseben odziv in zanimanje je povzročil film.

Referati iz sekcij o stimulaciji so se pretežno omejevali na probleme srčnih utripalnikov (pace-maker). Področje FES ekstremitet je bilo skromno zastopano s 4 referati. Od teh je bil zanimiv referat o učinku večmesečne stimulacije na spremembe v mišičnem tkivu. Novost je bila raziskava o pospešeni rasti kosti pod vplivom električne stimulacije. Žal je bila zadnja raziskava izvedena brez primerjalne skupine. Ostala dva referata sta po desetih letih na novo odkrivala FES in avtorji zanesljivo niso bili seznanjeni z delom močnejših raziskovalnih skupin tega področja.

Referati v sekciji ortotskih in protetskih pripomočkov so obdelovali uporabnost EMG mišičnih odzivov kot krmilnih signalov za krmiljenje protez za roko. Močan vtis so pustile ročne proteze prof. Simpsona iz Škotske, namenjene talidomidnim otrokom. Otroci proteze krmilijo mehansko s preostalimi zakrnelimi udi ali ramami. Sicer pa so proteze poganjane pnevmatsko. Prikazani so bili tudi pripomočki za slepe in gluhe. Zelo zanimiv referat je bil o poskusu povezovanja periferno prekinjenih živcev s pomočjo snopa steklenih kapilar. Iz ostalih sekcij so bili za sodelavce IJS zanimivi problemi razpoznavanja scintilografskih slik in naprava za merjenje majavosti zob.

Organizatorji kongresa, nacionalno društvo za biomedicinsko tehniko v NDR, niso zamudili priložnosti, da se afirmirajo tako z velikim številom referatov kot tudi kot proizvajalci medicinske opreme. Eksperimentalni prototipi so bili prikazani na znanstveni razstavi, industrijski izdelki pa na Dresdenskem razstavišču skupno z eksponati drugih vzhodnoevropskih držav. Kazali so opremo za intenzivno nego bolnikov, avtomatično analizo krvi,

rentgenske aparate, dozimetre, proteze itd. Od ostalih dežel je bila najmočnejše zastopana Japonska industrija, ki je prikazovala od naprave za rezanje preparatov za opazovanje pod mikroskopi do sonarja in razne merilne opreme. Firma Medtronic iz ZDA, ki je znana predvsem po izdelovanju srčnih utripalnikov, je tokrat razstavila srčne utripalnike, ki jih napaja jedrska baterija. Ista firma že nekaj let izdeluje tudi ortotske pripomočke, ki izrabljajo princip funkcionalne električne stimulacije in sicer implantirano in površinsko verzijo peronealne opornice (v fazi zamaha stimulator hromim pacientom dviguje stopalo). Omenjena firma predstavlja v svetovnem merilu tudi najhujšo konkurenco Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, ki enaka izdelka že nekaj let serijsko izdeluje. Predvsem ima Medtronic bistveno prednost v tehnologiji, medtem ko so funkcionalno ljubljanski izdelki boljši ali enakovredni. Ista firma izdeluje tudi stimulator hrbtenjačnega živčevja, ki manjša bolečine, ki so posledica različnih okvar v hrbtenjači.

V teku kongresa je bila tudi generalna skupščina Mednarodnega društva za biomedicinsko tehniko. Čeprav je Jugoslavija od leta 1972 članica te svetovne organizacije, je bilo delo vodstva jugoslovanskega društva v Sarajevu tako malomarno, da ni bilo na kongresu niti jugoslovanskega generalnega sekretarja niti kakršnegakoli uradnega delegata. Tako sta bila naša sodelavca prisiljena prevzeti nevhvaležno nalogo posredovanja odločitev izvršilnega odbora mednarodnega društva za biomedicinsko tehniko jugoslovanskemu društvu in dajanja informacij o (ne)delu jugoslovanskega društva generalnemu sekretarju ICMBE (med drugim niso niti sestavili seznama članstva niti poslali članarine za dvoletno obdobje). Da bi se stanje izboljšalo, nameravajo sodelavci biokibernetske skupine IJS aktivno sodelovati pri reorganizaciji društva. Upamo, da se bo stanje do naslednje svetovne konference Mednarodnega društva za biomedicinsko sekcijo, ki bo leta 1976 v Kanadi, izboljšalo.

KONFERENCA O NEVTRONSKI RADIOGRAFIJI

J. Rant

Britansko združenje za jedrsko energijo (BNES) je 10. in 11. septembra priredilo konferenco o nevtronski radiografiji. Strokovnjaki iz 12 držav so na tem posvetovanju predstavili dosežke na področju razvoja nevtronske radiografije, ki se zadnje čase vedno bolj uveljavlja kot metoda za preiskovanje materialov brez porušitve. Velik del referatov je zato obravnaval uporabo nevtronografske radiografije v raznih industrijskih panogah. Pokazalo se je, da nevtronska radiografija ne zaostaja za običajno radiografijo z rentgenskimi ali gama žarki niti v ločljivosti niti v kontrastni občutljivosti. Ovira za večji razmak uporabe nevtronske radiografije pa je še vedno visoka cena pomičnih izvorov nevtronov. Cena samih cepitvenih izvorov iz kalifornija 252 (razpadni čas 2.2 leti), primernih za nevtronsko radiografijo, se giblje od 4.000 do 10.000 dolarjev, v kombinaciji z nevtronskim generatorjem, ki poveča pridelek nevtronov za nekaj desetkrat, pa celo do 50.000 dolarjev. Kot pomični izvori nevtronov so se prvič pojavili pomični reaktorji. Francozi so zgradili pomični pulzni mini reaktor MIRENE, ki je kljub visoki ceni 100.000 dolarjev namenjen izključno za nevtronografske preiskave v industriji. S pulznimi izvori je omogočeno opazovanje prehodnih pojavov, saj znaša časovna ločljivost nevtronografske naprave na pulznem reaktorju VIPER v Aldermastonu (Anglija) nekaj deset μ s. Omembe vredna je konstrukcija filmskega sistema na pulznem reaktorju TRIGA (Oregon State University), ki omogoča snemanje nevtronogramov s hitrostjo 10.000 slik v sekundi.

Iz referatov, ki so obravnavali uporabo nevtronske radiografije, je bilo razvidno, da je ta neporušitvena metoda postala standardna za preiskave materialov v jedrski, predvsem reaktorški tehniki (razvoj hitrih reaktorjev), v letalski in raketni industriji, pirotehniki in metalurgiji. Kako je ta metoda napredovala naj ilustrira podatek, da danes lahko z uporabo

hladilnih nevtronov zaznamo 2 mm debelo plast perspeksa celo skozi 15 cm debelo plast jekla, medtem ko je to z uporabo rentgenskih žarkov mogoče šele pri 1.5 cm debeli plasti perspeksa.

Iz Jugoslavije se je konference udeležil J. Rant, dipl.ing., z Instituta "Jožef Stefan", z referatom o mikronevtronografski metodi in njeni uporabi v metalurgiji (soavtorja doc.dr. F. Širca in R. Ilić, dipl.ing.).

POSVET O JEDRSKIH PODATKIH ZA NEVTRONSKO DOZIMETRIJO DUNAJ, 10. - 12. SEPTEMBRA 1973

M. Najžer

Mednarodna agencija za atomsko energijo je organizirala sestanek specialistov s področja nevtronske dozimetrije v reaktorjih. Diskusija je bila osredotočena na aktivacijske meritve, ki se edine uporabljajo v širši praksi. Podrobno so analizirali celoten proces meritev nevtronskih detektorjev preko obsevanja detektorskih folij, meritve induciranih aktivnosti in odvoja (dekonvolucije) dobljenih vrednosti do rezultata v obliki nevtronskega spektra ali kakšne druge količine, ki je iz njega izpeljana. Ugotovili so, da so najšibkejši člen v tem procesu nezanesljivi podatki o aktivacijskih presekih. Rezultati razprave so priporočila, ki poudarjajo: pomembnost aktivacijskih meritev za napredek jedrske energetike, pomembnost mednarodnega sodelovanja in proste izmenjave podatkov na področju nevtronske dozimetrije, potrebo po ponovnih in bolj natančnih meritvah aktivacijskih presekov ter dosegljivost primernih materialov za detektorje. Za nas so ta priporočila pomembna, ker potrjujejo aktualnost raziskav s tega področja v reaktorskem oddelku. Na sestanku je sodeloval M. Najžer z vabljenim predavanjem: Določevanje nevtronskega spektra z aktivacijsko metodo - problemi pri energijah nižjih od 1 MeV.

6. MEDNARODNI SIMPOZIJ MEDICINSKE OCEANOGRFIJE

P. Stegnar

Simpozija, ki je bil od 26. do 30. septembra 1973 v Portorožu, se je udeležilo okoli 150 raziskovalcev iz 25 držav. Simpozij sta organizirala Inštitut za biologijo Univerze v Ljubljani in Obalna skupnost za varstvo okolja iz Kopra. Delo simpozija se je odvijalo v obliki plenarnih predavanj v novi dvorani portoroškega avditorija, pod vodstvom predsednikov simpozija prof. dr. M. Auberta iz Francije, pobudnika in začetnika medicinske oceanografije, ter prof. dr. S. Genoveseja iz Italije in podpredsednice IS SR Slovenije, prof. dr. Aleksandre Kornhauser. Častno predsedstvo simpozija je prevzel Nobelov nagrajenec za medicino iz leta 1965, prof. dr. Andre Lwoff iz Francije.

V 40 referatih so udeleženci simpozija prikazali zelo aktualne probleme v zvezi z vse močnejšim onesnaževanjem predvsem mediteranskih morij, med njimi tudi Jadrana.

Prvi dan so bila na sporedu predavanja, ki so v glavnem obravnavala onečiščenje morskega okolja z ostanki kemikalij (Chemical Pollution). Najbolj zanimiva dela s tega področja so predstavili italijanski in francoski znanstveniki, pa tudi delež jugoslovanskih raziskovalcev (predvsem skupine Centra za raziskovanje morja iz Rovinja) je omembe vreden, predvsem kar se tiče onesnaževanja morskega okolja s težkimi kovinami in njihovega vpliva na morske organizme.

Izredno zanimiva so bila tudi predavanja iz organske polucije morja in onečiščevanja Mediterana tako z organskimi kot tudi z anorganskimi snovmi. Z referati so na tem področju aktivno sodelovali tudi raziskovalci Morske biološke postaje Inštituta za biologijo iz Portoroža, ki so se predstavili kot uspešna raziskovalna skupna z jasno začrtanim programom.

Delovni del simpozija se je zaključil z nekaj predavanji o biokemijskih posrednikih in biološkem ravnotežju v morjih in oceanih.

Pred zaključkom 6. mednarodnega simpozija medicinske oceanografije, so oceanografi ustanovili mednarodno zvezo s sedežem v Nici, kjer se nahaja tudi raziskovalni Inštitut prof. M. Auberta. Prvi predsednik mednarodne zveze je postal doc.dr. Jože Štirn, vodja morske biološke postaje v Portorožu, kar je veliko mednarodno priznanje njemu in njegovi interdisciplinarni raziskovalni skupini.

Problematika onesnaževanja morja je ne samo v svetu, ampak tudi pri nas, na Jadranu, zelo pereča. Vendar vzroka za paniko ni. V svetu se namreč v čedalje večjem številu ustanovljajo profesionalne raziskovalne ustanove - med drugimi bo tudi mednarodna zveza za biološko in medicinsko oceanografijo imela svoj vzgojni center v Portorožu - kjer se bodo vzgajali strokovnjaki, ki bodo lahko pokazali, kje se pojavljajo največji problemi, vsa družba pa bo morala biti odgovorna za njihovo uspešno sanacijo.

IZ POVERJENIŠTVA ZA INOVO

M. Komac

V januarju 1972 je Institut "Jožef Stefan" ustanovil samostojno konzultantsko skupino INOVA z namenom, da okrepi sodelovanje z gospodarskimi organizacijami in z drugimi družbenimi institucijami. INOVA naj bi skrbelo za prenos predvsem takih aplikativnih raziskovalnih rezultatov, ki bi omogočali gospodarskim organizacijam modernizacijo, povečanje produktivnosti in uvajanje novih proizvodnih postopkov in proizvodov. Lahko povemo tudi drugače: znanje raziskovalcev želimo komercialno posredovati okolici. Tako bi postal Institut za veliko gospodarskih organizacij pomembna skupna raziskovalna služba. Prednosti Instituta so jasne predvsem v tem, da razpolaga s primerno opremo in s strokovno visoko usposobljenimi kadri, česar predvsem manjša podjetja nimajo v zadostni meri.

INOVA zaposluje samo ekonomiste, ki imajo splošno komercialno znanje in željo do dela na področju tehnike. Taka strokovna usposobljenost pa večinoma ni zadostna za uspešne stike s partnerji. Zato morajo komercialisti v celotnem obdobju sodelovanja z zunanjimi partnerji sodelovati s posameznimi strokovnjaki, ki so zadolženi za realizacijo projekta. To sodelovanje je zelo pomembno še posebej v začetnem obdobju, ko mora potencialni izvajalec dobiti najtemeljitejšo informacijo o željah in pogojih partnerja in ko je treba izdelati primerno ponudbo ter določiti ceno za predvideno delo.

Da bi bilo sodelovanje med INOVO in raziskovalnimi odseki čim bolj učinkovito, je IJS določil poverjenike za posamezna področja (trenutno že deluje poverjenišтво za fiziko in kemijo), katerih delo na podlagi dosedanjih izkušenj lahko označimo za uspešno.

Našteli bi lahko tudi nekaj, zaenkrat sicer še redkih primerov, ko je raziskovalni odsek "uporabil" INOVO za ureditev komercialne plati določene sodelave. Tovrstna iniciativa je prišla npr. iz odseka za keramiko, ki je INOVO angažiral pri določitvi pogojev sodelovanja s partnerjem iz druge republike, pri izdelavi koncepta pogodbe, plačilnih pogojev in konstituiranje cene. Ta prvi primer sodelovanja je bil zadostna spodbuda, da smo INOVO zaprosili še za pomoč pri prodaji postopka za proizvodnjo kondenzatorjev tovarni

Iskra. Trenutno INOVA sodeluje z odsekom za keramiko v projektu organiziranja proizvodnje sintranih izdelkov iz kovin z visokim tališčem. INOVA je prevzela vlogo povezovalca z vrsto evropskih podjetij, ki proizvajajo opremo za tovrstno tehnologijo in imajo dolgoletne izkušnje. S tem se odpirajo širše možnosti pri izbiri najbolj primerne partnerja.

Eno in pol-letno delovanje INOVE lahko ocenimo takole: koncept INOVE kot posebne službe v okviru IJS je vsekakor pravilen. Zavest o nujnosti obstoja take organizacije prodira v odseke Instituta, vendar prepočasi. Oddelki pogosto nestrokovno in brez poznavanja osnovnih principov poslovanja sami navezujejo stike s partnerji in ne dosegajo takšnih rezultatov, kot bi jih verjetno, če bi se posluževali INOVE. Sprijazniti se bo treba, da je sodelovanje komercialistov in strokovnjakov v razvoju lahko odločujoče za povečanje našega sodelovanja z okolico. Sodelovanju z INOVO naj bi se posvečala vsa skrbnost in odgovornost, ker nam le tako INOVA lahko res koristi.

KRATKE NOVICE

Ing. M. Čerček se je v dneh od 7.7. do 21.7.1973 udeležil "Plasma Physics Summer School" v Abingdonu pri Oxfordu, Velika Britanija. (P.C.)

Mgr. R. Osredkar se je od 9.7. do 11.7.1973 udeležil "The Stockholm Symposium on the Structure of Biological Molecules". Imel je referat "N 14 NQR Investigations of some Polypeptides".

Ing. T. Koželj se je v času od 18.7. do 1.8. udeležil "International Summer School on Molecular and Developmental Biology" v Spetsai, Grčija. (P.C.)

Mednarodne letne šole Enrico Fermi "Local Properties of Phase Transitions", ki je bila od 9. do 21.7.1973 v Varenni, Italija, so se udeležili naslednji sodelavci odseka za fiziko trdne snovi: prof. R. Blinc, dr. M. Schara (kot predavatelja), dr. B. Žekš, dr. M. Mali, ing. J. Seliger. (P.C.)

Prof. L. Pičman se je udeležil v dneh od 9.7. do 28.7. srečanja "Critical Phenomena and Field Theory", ki je bilo v Cargesu na Korziki. (P.C.)

Dr. T. Shigenari, štipendist IJS, sicer z University of Electrocommunications, Tokyo, Japonska, se je od 15.7. do 28.7.1973 udeležil letne šole "Photon Correlation and Light Beating Spectroscopy" na Capriju, Italija. (P.C.)

Dr. M. Čopič, reaktski oddelk, se je od 20.8. - 24.8.1973 udeležil Panela o varnostnih kriterijih za jedrske elektrarne, ki ga je na Dunaju organizirala IAEA. (Z.M.)

Mgr. M. Šentjerc se je od 22.8. do 3.9. udeležila "Third ACS Symposium on Ordered Fluids in Liquid Crystals" v Chicagu, USA. Imela je referat "Liquid Crystal Dynamics as Studied by EPR and NMR". (P.C.)

Dr. B. Navinšek se je od 26.8. do 9.9. udeležil mednarodne letne šole "Radiation Damage Processes in Materials" v Villeurbanne na Korziki. Imel je predavanje "Radiation Damage, Thermal Desorption and Surface Topography Changes in Ion Bombardment of Solids". Od 12.8. do 19.8. pa je dr. Navinšek potoval v Erlangen, Nemčija, Eindhoven, Holandija in v Enfield, Chaster, Anglija, v zvezi z demonstracijo svetlobnih teles, konsultacijami s strokovnjaki firm Siemens, Philips in Strand Electric za projekt rekonstrukcije Zvezne skupščine (velika dvorana). (P.C.)

Sodelavci odseka za fiziko jedra mgr. M. Potokar, prof. D. Jamnik, mgr. D. Brajnik in dr. P. Kump so se v času od 27.8. do 1.9.1973 udeležili mednarodne konference za jedrsko fiziko v Münchenu, Nemčija. Vsi so imeli referate. Mgr. Potokar pa je po tem srečanju obiskal še Centre d'Etudes Nucléaires de Bordeaux, Francija, in Istituto di Fisica v Firencah, Italija. (P.C.)

Ing. M. Luzar se je s predavanjem "Measurement of Self-Diffusion in Nematic MBBA by a Multiple-Pulse NMR Method" udeležila "First Specialized Colloque Ampere" v Krakowu na Poljskem od 28.8. do 1.9.1973. (P.C.)

Dr. D. Hanželova se je od 1.9. do 8.9. udeležila "The 5th International Conference on Mössbauer Spectrometry" v Bratislavi, ČSSR. Imela je referat "Mössbauer Study of $BaEu_2Fe_2O_7$ and $SrEu_2Fe_2O_7$ ". (P.C.)

3. mednarodnega srečanja za feroelektrike v Edinburgu, Škotska, se je udeležilo 5 sodelavcev odseka za fiziko trdne snovi: prof. R. Blinc, mgr. P. Cevc, dr. B. Lavrenčič in ing. I. Levstek, dr. T. Shigenari. Vsi so imeli referate in sicer s področja NMR, EPR, dvojne resonance in uporabe grupne teorije v analizi faznih prehodov. (P.C.)

Prof. R. Blinc se je od 2.9. do 6.9. udeležil z vabljenim predavanjem drugega mednarodnega simpozija "Nuclear Quadrupole Resonance Spectroscopy", ki je bil v Viareggio, Italija. Naslov predavanja: NQR Resonance and Relaxation via Double Resonance in the Rotating Frames". (P.C.)

Sodelavca odseka za teorijsko fiziko prof. M.V. Mihailović in mgr. N. Mankoč-Borštnik sta se udeležila srečanja "Correlations in Nuclei" v Balatonfüredu na Madžarskem. Srečanje je bilo zaprtega tipa, samo za povabljene. (P.C.)

Ing. J. Pirš se je udeležil v dneh od 2.9. do 7.9. "Meeting on the Chemistry of Cements and Allied Materials" v Aberdeenu na Škotskem. Imel je predavanje "NMR Study of Hydrated Cement Compounds", kjer je predložil rezultate raziskav, ki potekajo na IJS v povezavi s cementarno v Anhovem. (P.C.)

Ing. R. Tavzes se je od 10.9. do 14.9.1973 udeležil "XIth International Conference on Phenomena in Ionized Gases". Imel je referat "Frequency Entrainment of Drift Instability by Non-Linear Effects in a RF Plasma". Konferenca je bila v Pragi. (P.C.)

V Zahodnem Berlinu je bila od 10. - 14. septembra 1973 "Druga mednarodna konferenca o strukturni mehaniki v reaktorski tehnologiji". Na konferenci je bilo približno 400 referatov iz raznih področij strukturne mehanike in o stanju reaktorske tehnologije.

Na konferenci sta sodelovala z referati tudi sodelavec IJS dr. Alujevič in dr. Jezernik (bivši sodelavec IJS). (M.G.)

A. Hudeček, sodelavec skupine dr. Šnajdra v odseku za fiziko jedra, se v tem času mudi v Torinu, Italija, kot udeleženec šole za nuklearno elektroniko. Šola bo trajala do 1.12. 1973. Za šolo je prejel 3-mesečno štipendijo IAEA. (P.C.)

Ing. A. Prelesnik je v času od 17.9. do 22.9. prisostvoval mednarodnemu kongresu za lokoregionarno terapijo tumorjev v San Vincentu, Italija. (P.C.)

15.9.1973 je v okviru mesečnih institutskih predavanj govoril ing. V. Dimic iz reaktorskega oddelka o uporabi nevtronov iz reaktorjev TRIGA v Podgorici. Avtorjev izvleček:

Nevtrone, ki izhajajo iz reaktorja, lahko uporabimo za razne raziskave in produkcijo izotopov.

Pri raziskavah dinamičnih lastnosti snovi (gibanje atomov ali molekul) izkoriščamo lastnosti nevtronov, da imajo valovno dolžino in energijo primerljivo z vrednostmi, ki veljajo za atome v trdnih snoveh in tekočinah. Teh idealnih lastnosti nimajo npr. rentgenski žarki ali svetloba. Zato smo ob reaktorju TRIGA zgradili spektrometer na čas preleta, s katerim merimo energijske spektre sipanih nevtronov na različnih vzorcih. Iz njih lahko določimo frekvence nihanj atomov, molekul ali molekulskih skupin, difuzijske konstante itd. Z izvrom hladnih nevtronov (metan pri -180°C) smo povečali pridelek nevtronov, ki jih rabimo pri poskusih, za skoraj sedemkrat.

Nevtroni pa se na atomskih jedrih ne samo sipljejo, temveč jih ta tudi zajamejo in tako dobimo različne izotope. Za uporabne raziskave so zanimivi predvsem kratkoživi izotopi: fluor (medicina), natrij in brom (odkrivanje netesnosti v ceveh za vodo ali plin), jod (testiranje hidroelektrarn), cink (kontrola betonarn), itd. Teh porabnikov je iz dneva v dan več.

Nekateri obiski na Institutu:

- 7. - 10.7., odsek za keramiko: dr. D.G. Pitt, Standard Telecommunication Laboratories Limited, Harlow, Essex, Anglija. Poleg razgovorov s sodelavci odseka je imel predavanje "High Pressure Research in an Industrial Environment". (S.K.)
- 15. - 17.7., oddelek za kemijo: prof. dr. J. Biegelisen, University of Rochester, New York, ZDA. Imel je tudi predavanje "Present Status in the Isotope Effect Research". (S.K.)
- 13.8. - 16.9., odsek za digitalno tehniko: prof. R.R. Korfhage, direktor raziskovalnega centra za računalniške znanosti na Southern Methodist University, Dallas, Texas, ZDA. Imel je več predavanj s področja računalništva. (S.K.)
- 27.8., odsek za keramiko: prof. dr. H.J. Oel iz Institut für Werkstoffwissenschaften, Erlangen, ZRN. (S.K.)

- 28.8. - 30.8., odsek za fiziko trdne snovi: prof. R.L. Armstrong, University of Toronto, Toronto, Kanada. Pogovarjal se je o možnostih za sodelovanje in imel predavanje "NQR Studies of Displacive Ferroelectrics". (S.K.)
- 28.8. - 11.9., oddelek za fiziko: ing. B. Milsch iz Karl-Marx Universität v Leipzigu. Obisk je bil v okviru sodelovanja med IJS in Univerzo v Leipzigu. (S.K.)
- 29.8. - 9.9., oddelek za fiziko: prof.dr. J.F. Scott, iz University of Boulder, Boulder, Colorado, ZDA. Imel je predavanje in pogovore o sodelovanju. (S.K.)
- 2.9., oddelek za fiziko: dr. S.B. Khadkikar, Physical Research Laboratory, Navrangpura, Ahmedabad, Indija. Ogledal si je laboratorije oddelka. (S.K.)
- 6.9. je bil na obisku v IJS prof.dr. A. Peterlin, direktor Research Triangle Institute, North California, ZDA. (S.K.)
- 9.9., odsek za keramiko: v okviru jugoslovansko-nemškega sodelovanja je bil na obisku dr. M. Exner iz Institut May-Planck für Sondermetalle, Stuttgart. (S.K.)
- 9. - 12.9., oddelek za kemijo: dr.ing. I.P. Kuštalova, Institut za vede o materialih, Kijev, ZSSR. Ogledala si je Institut. (S.K.)
- 11. - 25.9., oddelek za fiziko: dr. S. Grande iz fizikalnega instituta na Karl-Marx Universität v Leipzigu. Obisk je bil v okviru pogodbe o sodelovanju med univerzama v Ljubljani in Leipzigu. (S.K.)
- 11.9., odsek za fiziko trdne snovi: prof. J. Murguich iz pennsylvanijske državne univerze v Pittsburghu, ZDA. Pogovarjal se je o NQR dvojni resonanci in NMR v nizkih magnetnih poljih. (S.K.)
- 10. - 12.9., odsek za keramiko: prof.dr. akademik G.V. Samsonov iz Instituta za vede o materialih v Kijevu ter prof.dr. S.S. Kiparisov in dr. Plotkin iz Instituta za trdne zlitine in jekla v Moskvi. Ogledali so si institut. (S.K.)
- 17.9. je obiskal IJS dr. J. Meddleton, namestnik pomočnika direktorja v Agenciji za zaščito okolja, Washington, ZDA. Pogovarjal se je o vprašanjih s to tematiko. (S.K.)
- 17.9. je prišel na IJS prof.dr. R. Beringer, direktor laboratorija za pospeševalnik težkih ionov v oddelku za fiziko na Yale University, New Haven, Connecticut, ZDA. Prof. Beringer je strokovnjak za linearni pospeševalnik in računsko obdelavo podatkov. (S.K.)
- 19. -20.9., odsek za fiziko trdne snovi: dr. G.A. Samara iz laboratorija za raziskave fizike trdne snovi firme Sandia Corporation, Albuquerque, New Mexico, ZDA. Pogovarjal se je o študiju lastnosti dielektrikov pod visokimi pritiski. Imel je predavanje "Recent Studies on the Effects of Pressure on Ferroelectric Properties". (S.K.)
- 19. - 21.9., oddelek za fiziko: prof.dr. J. Schröder iz Philips Forschungslaboratorium, Aachen, ZRN. Ogledal si je oddelek in imel predavanje: "Thermal Energy Storage". (S.K.)

RUBRIKA ZA PRAVNE NASVETE

V letošnji tretji številki smo uvedli pravno rubliko, v kateri sekretar IJS tov. Lavrič razlaga zakonske novosti na družbenih področjih, ki v širši meri zadevajo kolektiv.

Rubriko želimo s sodelovanjem bralcev Novic dopolniti in razširiti:

- na izbiro strokovnih tem lahko vplivajo vsi sodelavci IJS; svoj predlog ustno ali pismeno sporočijo uredniku Novic ali sekretarju IJS;
- rubrika naj vključuje tudi pravne nasvete sodelavcem.

Ideja o pravnih nasvetih je posledica zanimanja članov kolektiva zanje (pri sekretarju). Ker vprašanja mnogokrat zadevajo enake ali iste probleme, bi z objavo nasveta ustregli več sodelavcem. Glede na to, da Novice izhajajo približno na dva meseca, smo se odločili za naslednji kompromis: prosilec postavi (pismeno) vprašanje tov. Lavriču in dobi nanj odgovor. Če je problem zanimiv, ga objavimo - lahko tudi v širši obliki - v naslednji številki Novic, seveda anonimno.

Če bo pričujoči predlog žel odziv, bomo z novo obliko rubrike začeli v naslednji številki.

Uredništvo

OSNUTEK ZAKONA O STANOVANJSKIH RAZMERNOSTI

B. Lavrič

Pogosti pojavi špekulacij in neupravičenega bogatenja kot eden izmed virov neutemeljene socialne diferenciacije, omajana zakonitost, anomalije pri administrativnem razdeljevanju stanovanj in zmanjševanje družbenega stanovanjskega fonda; to je dediščina, ki jo pušča za seboj veljavni stanovanjski zakon.

Osnutek novega zakona sicer izhaja iz ustavnega načela, da ima občan lahko lastninsko pravico na stanovanju, da bi z njim mogel zadovoljiti stanovanjske potrebe zase in za svojo družino, vendar pa skuša zavreti špekulacije, ki so nastale na tem področju. V presežnem stanovanjskem prostoru, ki ga lastniki oddajajo, zakonodajalec namreč vidi latentni izvor rente, oziroma špekulativni dohodek posameznika. Lastninsko-pravna razmerja osnutek zakona obravnava v II. poglavju, kjer v čl. 15 varianta I med drugim pravi: "Občani lahko pridobijo ali imajo lastninsko pravico na eni družinski stanovanjski hiši ali na enem stanovanju kot posameznem delu stavbe". Poleg tega pa ima lahko občan, kot je to razvidno iz besedila zakona, še stanovanjske prostore, ki jih v sezoni ali od časa do časa uporablja za počitek ali oddih (weekend). Osnutek zakona v naslednjih členih urejuje postopek za prenos presežka novega stanovanjskega maksimuma v družbeno lastnino in to na povsem nov način. Presežek stanovanjskega maksimuma namreč preide v družbeno lastnino le v tem primeru, če lastnik v roku dveh let po uveljavitvi tega zakona ne odsvoji presežnega dela stanovanjskega prostora.

Pri določitvi novega maksimuma pa bi želel opozoriti na pravni problem, ki s tem nastaja. Vso pravno veljavo ima namreč še vedno zvezni Zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (UL FLRJ 52/58), ki v 2. čl. določa: "Državljanji lahko v Jugoslaviji pridobivajo in imajo v lasti:

- družinsko stanovanjsko hišo, t.j. hišo z dvema stanovanjema ali s tremi manjšimi stanovanji ali

- največ dve stanovanji kot posamezna dela zgradbe ali
- dve družinski stanovanjski hiši z največ dvema stanovanjema in tretjim manjšim stanovanjem ali
- eno družinsko stanovanjsko hišo in eno stanovanje kot posamezen del zgradbe.

Po mojem mnenju republiški zakon tu presega pooblastila, ki jih ima po ustavi in ustavnih amandmajih in posega na področje, ki je in ki bo moralo ostati v pristojnosti federacije, oziroma bi bilo potrebno o tem skleniti medrepubliški dogovor. Drugo vprašanje pa je tudi uspeh takega zakonskega določila glede na postopek uveljavitve novega stanovanjskega maksimuma. Rok je dve leti. Bojim se, da bomo dve leti priče množičnemu prepisovanju stanovanj in stanovanjskih hiš, dolgim vrstam na občinah in sodišču. In ko bo zakon stopil v veljavo, bomo videli le to, da smo zamahnili v prazno in da se je dejansko stanje le formalno spremenilo. Po mojem mnenju bi lahko te določbe črtali iz zakona, sam problem špekulacij na področju pa zatrl z bolj uspešno davčno politiko in s pospešeno graditvijo cenejših družbenih stanovanj. Glede zakonitosti je potrebno poudariti, da je osnutek zakona jasen in da kar se da natančno ureja najbolj boleča mesta stanovanjske problematike. Povsem na novo določa celoten sistem oddaje stanovanj, ki povsem onemogoča anomalije, ki jih je imelo za posledico administrativno dodeljevanje stanovanj. Mnogo je določil, na primer doba trajanja najema (določen-nedoločen čas), organi dodeljevanja, itd., ki bodo morala biti urejena v splošnem aktu stanodajalca. Osnutek pa občanu-prosilcu poleg tega zagotavlja še novo sodno varstvo, v primeru da ni uspel z upravičeno zahtevo, da se mu odda oziroma dodeli prazno stanovanje. Osnutek novega stanovanjskega zakona posveča pozornost tudi vprašanju zmanjševanja družbenega stanovanjskega fonda in vprašanju nezasedenih stanovanj. Tako je po osnutku zakona stanodajalec dolžan oddati v uporabo prazno stanovanje in to v roku treh mesecev. V nasprotnem primeru mu stanovanje odda stanovanjski organ. Rok za odpoved imetniku stanovanjske pravice, ki stanovanje preneha uporabljati je šest mesecev in ne eno leto kot je to po sedaj veljavnem zakonu. Prav tako imetniki stanovanjske pravice, ki so odsotni zaradi dela, šolanja itd. ne zadržijo stanovanjske pravice za nedoločen čas, temveč največ za dobo štirih let. Osnutek zakona tudi prepoveduje uporabljati ali oddajati stanovanjske prostore v najem kot poslovne prostore, razen v izjemnih primerih, ki jih določa zakon.

V tem sestavku nisem mogel navesti vseh sprememb, ki jih prinaša osnutek novega zakona o stanovanjskih razmerjih, saj mi zajeten zakon s 130 členi in variantnimi predlogi to onemogoča. Opozoril sem le na tisti del zakonskega besedila, ki skuša odpraviti anomalije izvajanja veljavnega stanovanjskega zakona. Vsekakor pa bi bilo prav, da bi osnutek novega zakona obravnavali tudi na zboru delovnih ljudi na Institutu, oziroma v ustrezni komisiji, in svoje mnenje prenesli predlagatelju zakona, Izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije.

KRATKE NOVICE I

Institut je vložil pri RSS zahtevek za kreditiranje velike opreme v skupnem znesku 3.324.417 din in sicer za:

	znesek v 000 din (zaokrožen na 000 din)
- Ge-Li detektor z elektronsko opremo	250
- elektronski zaslon s hitrim pisalnikom	167
- risalnik DP 3 Muston Instruments	241
- dva procesorja PDP 8/e	399

- avtomatki analizator encimske aktivnosti	225
- sistem za produkcijo težkih ionov (ionski izvor z optiko, analizatorski magnet, napajalnik) *	491
- sistem za čitanje magnetnih trakov pri procesorju CDC 1700*	250
- naprava za ionsko erozijo	170
- ramanski spektrometer	266
- števec nizkih aktivnosti UNILUX III	250
- nevtronski generator*	403
- avtomatski dilatometer (20°C-1700°C)	213

Zahtevki z zvezdico so postavljeni pogojno in se jim odpovemo, če bomo postavili Linac. (Z.M.)

Po sklepu na 102. seji SI 5.9.1973 se je Institut prijavil na natečaj za posojila za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj zbora vlagateljev za območje ljubljanskih občin. Institut je zaprosil za posojilo v višini 400.000 din. S temi sredstvi in lastno udeležbo bo IJS kupil šest enosobnih in eno dvosobno stanovanje ter eno dvosobno stanovanje za potrebe RRC. (sredstva RRC). (Z.M.)

Po 8-mesečnem poročilu o porabi finančnih sredstev v IJS znaša poraba 63 % planiranega letnega dohodka, kar je v mejah finančnega načrta za leto 1973. Glede na tako stanje finančnih sredstev in pooblastila sveta instituta, je SO sklenil, da bo vrednost točke OD v septembru 4,15 din. V kolikor ne nastopijo bistveno novi pokazatelji, bo ostala ista vrednost točke tudi v naslednjih mesecih. (Z.M.)

Dodatek k samoupravnemu sporazumu o osebnih dohodkih dopušča možnost, da institut tehnike, ki imajo nazive razvijalcev, registrira pri RSS v rang raziskovalcev in istočasno popravi njihove kalkulatívne osebne dohodke. SO je zadolžil vodje odsekov, da poskrbijo, da vsi sodelavci, ki izpolnjujejo pogoje za registracijo pri RSS, izpolnijo in odpošljejo prijavnice RSS. (Z.M.)

Ob preteklem deževju je nekatere kletne prostore na institutu poplavlila talna voda. SO je zato odobril nakup nove bencinske črpalke in cevi v vrednosti okrog 60.000 din. Obenem je zadolžil vodstvo reševalne enote IJS, da preuči vzroke poplave in pripravi ukrepe, ki naj bi v bodoče čimbolj učinkovito preprečevali elementarne nezgode; vodstvo instituta pa mora takoj izdelati in seznaniti kolektiv z navodilom o sanitarnih ukrepih, omejitvi porabe vode, ravnanju z elektriko itd. (Z.M.)

TEKMOVANJE V ODBOJKI

I. Sega

V začetku septembra se je na IJS pričelo tekmovanje v odbojki. Po izjavah nekaterih starejših kolegov je to celo prvo tovrstno tekmovanje. Zato je velik odziv - prijavi so se vsi oddelki z izjemo kemije - toliko večje in prijetnejše presenečenje za tistih nekaj entuziastov, ki so zadnje leto ali dve odkar imamo asfaltirano igrišče, zaman spodbujali k večji udeležbi.

Tekmovanje se odvija po ligaškem sistemu, t.j. vsak z vsakim, kar pri sedmih prijavljenih ekipah pomeni 21 tekem. Organizacija tekmovanja je bila zadovoljiva, čemur je kot sodnik nemalo pripomogel M. Vakselj, ki je prizadevno sodil v "življensko" nevarnih pogojih.

Žal nam je vreme nekoliko ponagajalo, tako da tekmovanja še ni konec. Po vsej verjetnosti ga bomo nadaljevali v telovadnici osnovne šole "Bičevje", ki bo Institutu določene dneve na razpolago v tekočem šolskem letu.

Začasno vodi ekipa fizike trdne snovi s 6 točkami. Sledijo: uporabna matematika z RRC (4), fizika jedra (4), delavnice (4) ter reaktor, elektronika in biokemija, ki so zaenkrat brez zmage.

OSEBNE VESTI

P. Lagler

Prišli v IJS:

Pezdič Jože iz JNA
Debec Tone

višji tehnik v oddelku za kemijo, odsek za spektroskopijo
učenec v gospodarstvu za poklic "rezkalec" v mehanskih delavnicah

Peklenk Roman

učenec v gospodarstvu za poklic "strojni ključavničar"
v mehanskih delavnicah

Brlan Stane

razmnoževalec v sekretariatu

Kralj Bogdan, dipl.ing.

asistent pripravnik v oddelku za kemijo, odsek za spektroskopijo

Skvarča Jelka

prilavnik s srednjo strokovno izobrazbo v odseku za gradnje in vzdrževanje

Sukič Marjan

KD v elektronski delavnici

Daničič Damir

PKD v elektronski delavnici

Brkič Mile

elektrotehnik v reaktorskem oddelku, odsek za reaktorsko tehniko

Kramar Rado

VKD v mehanskih delavnicah

Golli Bojan

tehnik pripravnik v odseku za teorijsko fiziko

Babnik Majda

saldokontist stroškov v računovodstvu

Grom Janez

elektrotehnik v odseku za analogno tehniko in servomehanizme

Burgar Matija-Iko, dipl.ing.
iz JNA

asistent podiplomec v oddelku za fiziko, odsek za fiziko trdne snovi

Sirnik Iztok, mgr.

asistent podiplomec v oddelku za elektroniko, odsek za digitalno tehniko

Odšli iz IJS:

Žitnik Franc

višji tehnik v odseku za pogon reaktorja

Avbelj Viktor

samostojni razvijalec v odseku za gradnjo aparaturne in uporabo izotopov v industriji

Logar dr.med. Alvina

višji asistent podiplomec v oddelku za biokemijo

Gabrovšek Zdravko, dipl.ing.

višji strokovni sodelavec v odseku za pogon reaktorja

Jerkovič Branka, dipl.ing.

višji asistent strokovne smeri v odseku za spektroskopijo

Štrukelj Franjo, dipl.ing.

znanstveni sodelavec v odseku za gradnjo aparaturne in uporabo izotopov v industriji

Ivanc Janez

tehnik pripravnik v odseku za analogno tehniko in servomehanizme

Erjavec Štefan

VKD I v mehanskih delavnicah

V JNA so odšli:

Stegnar Peter, mgr.

asistent podiplomec v odseku za nuklearno kemijo
tehnik v odseku za teorijsko fiziko

Ravnihar Gregor

asistent podiplomec v odseku za fiziko trdne snovi

Slak Janez, dipl.ing.

asistent podiplomec v odseku za nuklearno kemijo

Stergaršek Andrej, dipl.ing.

asistent podiplomec v odseku za fluorokemijo

Maček Jadran, mgr.

asistent podiplomec v odseku za digitalno tehniko

Rajkovič Vladimir, dipl.ing.

asistent podiplomec v odseku za jedrsko fiziko

Stanovnik Aleš, dipl.ing.

asistent podiplomec v oddelku za biokemijo

Ferlan Igor, mgr.

asistent podiplomec v odseku za fiziko trdne snovi

Prošek Mirko, dipl.ing.

V pokoj je odšel Štefanič Viktor, PKD v oddelku za biokemijo. V IJS je delal več kot devet let.

Poročili so se:

Prof.dr. Jože Marsel

Drinovec Lada

Bajd Tadej, dipl.ing.

Šimonka Aleksander

Kalin Tomaž, dipl.ing.

Černetič Janko, dipl.ing.

Kotar Marija

Luzar Metka, dipl.ing.

Rojstva:

Ambrožič Tanja

hči

Trnkoczy Amadej, dipl.ing.

sin

Tavzes Miloš

sin

Ančik Matjaž

hči